

انواع و کاربرد اعتبار اسنادی

مفهوم اعتبار اسنادی (LC)

کاربرد اعتبار اسنادی : اعتبار اسنادی یک روش بین المللی در مبادله پول بین خریدار و فروشنده است در این روش بانک متعهد می شود مبلغی که خریدار به فروشنده بدهکار است را پرداخت کند این پرداخت وقتی انجام می شود که خریدار کالایی که خریداری کرده است را دریافت نماید و بانک تا پایان مراحل این معامله متعهد به پیگیری وضعیت معامله خواهد بود.

LC یا اعتبار اسنادی روشی مدرن و مناسب برای این گونه معاملات بوده و از سال ۱۹۳۳ توسط اتاق بازرگانی بین المللی ایجاد گردید و به نیاز مهم بازرگانان برای یک مبادله کم خطر تر و دقیق تر جامعه عمل پوشاند و به شکل یک قانون مدون و به نام مقررات متحد الشكل اعتبارات اسنادی یا U.C.P.D.C در اختیار بازرگانان و تجار قرار گرفت.

اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت

تعریف

اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت عبارت است از تعهد قطعی بانک گشاینده برای پرداخت ، قبولی نویسی بروات و یا اسنادی که طبق اعتبار اسنادی ارائه گردیده است به شرط آن که اسناد مقرر به بانک گشاینده ارائه و مواد و شرایط اعتبار اسنادی رعایت شده باشد.

اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت در خصوص پرداخت وجه، به ذینفع اطمینان بیشتری می دهد، اگر چه او به تعهد بانک گشاینده خارجی اتکا دارد.

بانک گشاینده، در صورتی که اسناد مقرر به بانک ارائه و کلیه شرایط اعتبار اسنادی رعایت شده باشد، به طور غیر قابل برگشت ملزم به ایفای تعهد در مقابل برات و یا اسناد صادر شده باشد.

مفاد اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت را بدون موافقت صریح بانک شده می باشد. مفاد اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت را بدون موافقت صریح بانک گشاینده، بانک تأیید کننده (در صورت وجو) و ذینفع نمی تواند تغییر داد یا فسخ کرد.

اعتبار اسنادی قابل برگشت

تعریف

اعتبار اسنادی قابل برگشت براساس دستور متقاضی به نفع ذینفع صادر می شود. این اعتبار دارای حداکثر قابلیت انعطاف برای خریدار است، زیرا بانک گشایش کننده اعتبار می تواند بدون رضایت یا حتی بدون اعلام قبلی به ذینفع حتی تا زمان پرداخت وجه اعتبار، اقدام به اصلاح یا ابطال و یا لغو اعتبار قابل برگشت نماید.

اعتبار اسنادی قابل برگشت خطراتی برای ذینفع در بردارد، زیرا ممکن است خریدار هنگام حمل کالا و قبل از ارائه اسناد، یا حتی پس از ارائه اسناد و قبل از پرداخت وجه یا در صورتی که اعتبار اسنادی مدت دار است قبل از در اختیار گرفتن اسناد، اعتبار را اصلاح با لغو کند و در این صورت فروشنده با خطر رجوع مستقیم به خریدار جهت دریافت وجه کالا مواجه می گردد.

اعتبار اسناد قابل برگشت معمولا بین طرف های وابسته یا شرکت های تابعه و یا برای تجاری خاص و یا به عنوان جایگزین پیمان پرداخت یا دستور پرداخت مورد استفاده قرار می گیرد.

کاربرد اعتبار اسنادی

• اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت ساده

تعریف: در اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت ساده، تعهد بانک گشاینده فقط در مقابل ذینفع و در خصوص ایفای تعهد بروات / اسناد است و معمولا در باجه بانک گشاینده منقضی می گردد. در این اعتبار اسنادی گشاینده هیچ تعهد یا التزامی در مقابل اشخاص ثالث، غیر از ذینفع یاد شده، ندارد.

بانک ها و سایر موسسه های مالی ممکن است تصمیم به خرید بروات / اسناد، به شرحی که در فوق بدان اشاره گردیده، بگیرند. بنابراین خریدار برات کشیده شده / سند ارائه شده تحت چنین اعتباری، در مقابل بانک گشاینده، حقی نسبت به این اعتبار اسنادی ندارد. این نوع اعتبار اسنادی برای بانک گشاینده، به منظور حمایت از خریدار بروات / اسناد، تعهدی ایجاد نمی نماید.

خریدار برات کشیده شده / اسناد ارائه شده تحت اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت ساده فقط مجاز به ارائه برات / اسناد از طرف ذینفع می باشد. معمولا تعهد بانک گشاینده تحت این نوع اعتبار اسنادی بدین نحو در اعتبار اسنادی بیان می شود که بانک آماده پرداخت می باشد و تاریخ انقضا، تاریخ ارائه اسناد به باجه های بانک گشاینده است.

همچنین، ممکن است تعهد بانک گشاینده با صراحت بیشتری به شکل زیر بیان شود: " به این وسیله با ذینفع موافقت می نمائیم که کلیه بروات کشیده شده و یا اسناد ارائه شده تحت اعتبار اسنادی را پرداخت خواهیم کرد.

مشروطه به آن که، مواد و شرایط اعتبار اسنادی رعایت شده باشد و ارائه اسناد در باجه های این بانک در و یا قبا از تاریخ انقضاء صورت بگیرد. " یا عبارات دیگری که همین مفهوم را برساند.

• اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت قابل معامله

تعریف : در اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت قابل معامله، تعهد بانک گشاینده شامل اشخاص ثالث نیز می شود، اشخاص ثالث که برات / اسنادی را که ذینفع تحت اعتبار اسنادی به بانک ارائه کرده است معامله خریداری می کنند.

این امر هر کسی را که مجاز به معامله برات / اسناد است مطمئن می کند که بانک گشاینده نسبت به ایفای تعهد این بروات / اسناد اقدام خواهد نمود، مشروط به این که مواد و شرایط اعتبار اسنادی رعایت گردد.

بانکی که اسناد / بروات را معامله قطعی می کند آن ها را از ذینفع خریداری می کند و بدین ترتیب در زمان مقتضی دارنده برات تلقی می گردد. معمولاً در اعتبار اسنادی تعهد بانک گشاینده بدین نحو مشخص می شود که آن بانک، در صورت ارائه اسناد را دارد. همچنین ممکن است تعهد بانک گشاینده با صراحت بیشتری به شکل زیر عنوان شود:

" بدین وسیله با براتکش ها ، ظهر نویس ها و دارنده های مجاز بروات / اسناد موافقت می نمائیم که در صورت مطابقت بروات / اسناد با مواد و شرایط اعتبار اسنادی، و چنانچه در یا قبل از تاریخ انقضاء به باجه های بانک مشخص شده ارائه شده باشد ، نسبت به معامله بروات / اسناد اقدام خواهیم کرد."

• اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت (اعتبار اسناد تأیید نشده)

تعریف : بانک ابلاغ کننده نسبت به ابلاغ اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت ، که بانک گشاینده آن را گشایش کرده است ، اقدام می کند.

بانک ابلاغ کننده به عنوان عامل بانک گشاینده عمل می کند و به موجب اعتبار اسنادی غیر از مسئولیت کنترل صحت ظاهری اعتبار اسنادی که ابلاغ می کند مسئولیت دیگری در مقابل ذینفع برعهده ندارد.

بانک ابلاغ کننده به ذینفع اطلاع می دهد که این اعتبار اسنادی بانک گشاینده است که به او ارجاع می گردد و به این اعلامیه جمله زیر اضافه می کند:

"این اطلاعیه و اعلامیه پیوست آن بدون هیچ گونه تعهدی از جانب ما، برای شما ارسال می گردد. " یا عبارات دیگری که همین مفهوم را برساند.

• اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت تأیید شده

تعریف : وقتی بانک (بانک تأیید کننده)، با اجازه یا در خواست بانک گشاینده ، اعتبار اسنادی غیر قابل برگشتی را تأیید می کند، این تأییدیه علاوه بر تعهد بانک گشاینده شامل تعهد قطعی بانک تأیید کننده نیز می گردد مشروط بر این که اسناد مقرر به بانک تأیید کننده یا هر بانک معین دیگری در سر رسید یا قبل از سر رسید ارائه و مواد و شرایط اعتبار اسنادی رعایت شده باشد.

این تعهد نسبت به پرداخت، قبولی نویسی برات (بروات) و یا معامله اسناد می باشد.

اطمینان مضاعف در خصوص پرداخت وجه

با توجه به این که اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت تأیید شده تعهد بانک گشاینده و نیز تعهد بانک تأیید کننده است، ذینفع در خصوص پرداخت وجه اطمینان مضاعف دارد. متعهد دوم (بانک تأیید کننده) تعهد می کند که نسبت به ایفای تعهد برات صادر شده تحت اعتبار اسنادی، با رعایت مواد و شرایط اعتبار اسنادی، اقدام کند.

معمولاً ذینفع، نوع اعتبار اسنادی و موقعیت مالی بانک گشاینده را مورد توجه قرار می دهد. اگر بانک گشاینده بانکی طراز اول تلقی شود ممکن است دیگر نیازی نباشد که بانک دیگری اعتبار اسنادی را تأیید کند. با وجود این، ممکن است ذینفع بخواهد یکی از بانک های کشور خودش اعتبار اسنادی و پرداخت مربوط به آن را تضمین کند. در چنین شرایطی ذینفع باید دقیقاً بررسی کند که آیا این تأییدیه واقعا تعهد جداگانه ای در اعتبار اسنادی محسوب می گردد یا نه.

تأییدیه نهفته (Silent)

تأییدیه نهفته توافقی بین بانک تأیید کننده و ذینفع اعتبار اسنادی است که به موجب آن یک بانک، "تأییدیه خود را به اعتبار اسنادی اضافه می کند" اگر چه بانک گشاینده مجوز این کار را نداده باشد.

ذینفع تمایل دارد که تضمین "بانک تأیید کننده" را به دست آورد و حاضر به پرداخت "کارمزد تأییدیه" مقرر نیز هست اما، ذینفع تمایل ندارد از متقاضی بخواهد که بانک گشاینده دستور بدهد که بانک دیگری را مجاز به تأیید اعتبار اسنادی خود بنماید.

تنها زمانی که بانک گشاینده درخواست کند یا اجازه بدهد، بانک دیگر (بانک تأیید کننده) مجاز است اعتبار اسنادی را تأیید نماید. بنابراین، اگر بانک گشاینده چنین درخواست یا اجازه ای را صادر نکرده باشد، بانک دیگر نمی تواند اعتبار اسنادی را تأیید کند.

نکته:

با این حال، واقعیت این است که چنین "تأییدیه" غیر مجازی ممکن است مسئولیت بانکی را که اعتبار اسنادی را در مقابل ذینفع "تأیید" کرده است افزایش دهد، زیرا بدون رجوع این بانک (به عنوان بانک تأیید کننده) به بانک گشاینده که به وضوح از بانک دوم درخواست افزون تأییدیه را نکرده و یا چنین مجوزی را نداده است، تمامی مسئولیت بر دوش بانک دوم قرار می گیرد.

"بانک تأیید کننده" حقوق مشابه بانک گشاینده را نسبت به اعتبار اسنادی نخواهد داشت و به هیچ عنوان در چهارچوب مقررات یو. سی. پی. «بانک تأیید کننده» محسوب نمی گردد.

در واقع، در اینجا "تائیدیه ای" وجود ندارد بلکه ترتیبات جداگانه ای بین ذینفع و "بانک تائید کننده" هست که اعتبار اسنادی را تائید می کند و به موجب این اعتبار، بانک یاد شده به طور غیر قابل برگشت متعهد است که (مشروط به رعایت مواد اعتبار) برات (بروات) و/ یا اسنادی را که ذینفع صادر کرده و ارائه داده است، و معمولاً بدون حق رجوع می باشد، خریداری نماید یا تنزیل کند.

• اعتبار اسنادی چرخشی

تعریف

اعتبار اسنادی چرخشی اعتبار است که، طبق مواد و شرایط مندرج در آن و بدون ضرورت صدور اصلاحیه خاصی برای اعتبار اسنادی، مبلغ آن تجدید یا ابقا می شود. اعتبار اسنادی چرخشی ممکن است قابل برگشت یا غیر قابل برگشت باشد و قابلیت چرخش آن از لحاظ مدت یا مبلغ است.

در موردی که اعتبار اسنادی از نظر مدت چرخشی است مثلاً:

اعتباری که ابتدا برای مبلغ ماهیانه حداکثر ۱۵۰۰۰ دلار، طی یک دوره زمانی ثابت مثلاً شش ماه قبل از این استفاده است، به طور اتوماتیک ماهیانه برای مبلغ ۱۵۰۰۰ درال، صرف نظر از این که طی ماه قبل چنین مبلغی برداشت شده باشد یا نه، قابل استفاده است. این نوع اعتبار اسنادی می تواند متراکم یا غیر متراکم باشد.

اگر این اعتبار تحت عنوان "متراکم" باشد، هر مبلغی که طی دوره اول استفاده نشده باشد به دوره بعد منتقل می شود و ممکن است در دوره بعد استفاده شود.

اگر اعتبار "غیر متراکم" باشد، هر مبلغی که در یک دوره استفاده نشده باشد دیگر حتی در دوره های بعد هم قابل استفاده نیست، زیرا این مبلغ قابل انتقال به دوره بعد نمی باشد.

نکته:

قابل ذکر است که، در این نوع اعتبار اسنادی و با توجه به مثال فوق تعهد بانک گشاینده ۹۰۰۰۰ دلار خواهد بود، یعنی شش دوره چرخش و برای هر دوره ۱۵۰۰۰ دلار یعنی، در حالی که ظاهر اعتبار اسنادی تعهدی به مبلغ ۱۵۰۰۰ دلار را نشان می دهد، تعهد بانک گشاینده برای کل مبلغ صادر شده خواهد بود.

در مواردی که چرخشی بودن اعتبار اسنادی از لحاظ مبلغ است، مبلغ به محض استفاده طی دوره کلی مورد نظر ابقا می گردد.

ابقای اعتبار اسنادی ممکن است به صورت اتوماتیک، به محض ارائه اسناد خاص، صورت پذیرد یا ممکن است پس از این که بانک گشاینده این اسناد را دریافت کرد و یا پس از شرط مقرر دیگر، ابقا صورت گیرد. این نوع اعتبار اسناد را دریافت کرد و یا پس از شرط مقرر دیگر، ابقا صورت گیرد.

این نوع اعتبار اسنادی خریدار و بانک ها را در تعهدی نامعلوم گرفتار می کند. به این دلیل، استفاده عام ندارد. برای رعایت کنترل های لازم تعیین کل مبلغی که به موجب اعتبار اسنادی می توان برداشت کرد ضروری است.

این مبلغ را باید خریدار و فروشنده با در نظر گرفتن نیازهای شان تعیین کنند و بانک گشاینده هم با آن موافقت کند.

• اعتبار اسنادی شرط قرمز

تعریف : اعتبار اسنادی شرط قرمز، اعتبار اسنادی ای است که شرط خاصی در آن گنجانده شده است. به موجب این شرط بانک تعیین کننده یا هر بانک تعیین شده دیگر قبل از ارائه اسناد مجاز به پیش پرداخت به ذینفع است.

این شرط بر اساس تقاضای خاص متقاضی و با عباراتی که باطن کننده درخواست های او باشد گنجانده می شود. اعتبار اسنادی شرط قرمز به این دلیل به این نام خوانده می شود که شرط مذکور، در آغاز کار برای جلب توجه به ماهیت خاص این اعتبار اسنادی ، با جوهر قرمز نوشته می شود.

شرط مذکور مشخص کننده مبلغی است که بانک مجاز به پیش پرداخت است. در بعضی موارد، ممکن است این مبلغ حتی شامل کل مبلغ اعتبار باشد. در روش اعتبار اسنادی شرط قرمز غالباً فروشنده قبل از حمل کالا وجه را در اختیار می گیرد. بنابراین ، این روش برای واسط ها و معامله گر ها ، در بخش هایی از فعالیت تجاری، که خواستار شکل خاصی از پیش پرداخت هستند و نیز زمانی که خریدار قصد اعطای امتیاز خاصی از این نوع را دارد حائز اهمیت است.

مثال:

یک وارد کننده پشم در انگلستان با استفاده از این روش به یک مباشر حمل در استرالیا این امکان را می دهد که برای پرداخت به فروشندگان اصلی (که از طریق خرید مستقیم یا شرکت در مزایده پشم اقدام به تهیه پشم از آن ها نموده است، بدون وثیقه یا با وثیقه اسناد موقت) از بانکی استرالیایی وام بگیرند.

این امر به ذینفع استرالیایی این امکان را می دهد که، پس از حمل پشم و ارائه اسناد مطابق با شرایط اعتبار اسنادی، از عواید کسب شده اش نسبت به بازپرداخت وام به اضافه بهره آن اقدام کند. چنانچه ذینفع نتوانست پشم را حمل کند و اسناد ذکر شده در اعتبار اسنادی را بموقع ارائه دهد که به تبع آن قادر به بازپرداخت وام نیز نخواهد بود ، بانک گشاینده نیز می تواند به متقاضی صدور اعتبار مراجعه کند و اصل و بهره وام را از او مطالبه نماید.

در این نوع ترتیبات ، متقاضی مسئول نهایی بازپرداخت وام است. یعنی چنانچه ذینفع قادر به ارائه اسناد درخواستی طبق اعتبار اسنادی نباشد، متقاضی مسئول باز پرداخت وجه پیش پرداخت شده استو همچنین ، او مسئول پرداخت کلیه هزینه ها از قبیل بهره یا پوشش ریسک ناشی از تضعیف نرخ ارز که برای بانک گشاینده یا (در صورت وجود) بانک تأیید کننده یا هر بانک تعیین شده دیگری ایجاد شده است، می باشد.

• اعتبار اسنادی ضمانتی

تعریف: اعتبار ضمانتی، اعتبار اسنادی یا ترتیبات مشابهی، تحت هر عنوان و توصیفی، است که به موجب آن بانک گشاینده تعهدی را در مقابل ذینفع به اشکال زیر متقبل می‌شود:

۱. پولی را که متقاضی وام گرفته یا به او پیش پرداخت شده یا به حسابش واریز شده است بازپرداخت کند.

۲. بدهی ای را که متقاضی تعهد کرده بود به حساب واریز کند.

۳. در صورت عدم ایفای تعهد از جانب متقاضی، وجه را پرداخت نماید.

بنابراین، اعتبار ضمانتی با وجودی که به عنوان تعهد اولیه بانک گشاینده شناخته می‌شود اما به عنوان پشتیبان یا روش ثانویه پرداخت مورد استفاده قرار می‌گیرد، منظور اصلی بانک گشاینده در هر دو نوع روش، اعتبار اسنادی ضمانتی یا بازرگانی مانند یکدیگر، پرداخت وجه در قبال کالای فروخته یا خدمات انجام شده مطابق با قرارداد بین طرفین است.

تفاوت دو نوع تقاضا را بدین گونه می‌توان بیان کرد که، اعتبار اسنادی بازرگانی با اعلام ذینفع مبنی بر "انجام تعهد" فعال می‌گردد. در مقابل، در اعتبار ضمانتی در صورت "عدم انجام تعهد" اعتبار به سود ذینفع قابل استفاده می‌شود.

• اعتبار اسنادی قابل انتقال

دو روش برای انتقال حقوق ذینفع یک اعتبار اسنادی به شخص ثالث وجود دارد: واگذاری و انتقال. تفاوت دو روش این است که، در "واگذاری" ذینفع، مطابق با مقررات و قوانین صالحه، حقوق خود از عواید ناشی از یک اعتبار اسنادی را به شخص دیگری واگذار می‌کند یا انتقال می‌دهد. در "انتقال" ذینفع حق خود را مبنی بر اجرای تعهدات ناشی از قرارداد اعتبار اسنادی را به شخص ثالث (ذینفع یا ذینفع های دوم) منتقل می‌نماید.

تعریف: اعتبار اسنادی قابل انتقال اعتباری است که به موجب آن ذینفع (ذینفع اول) می‌تواند از بانک (بانک انتقال دهنده) درخواست کند که کل یا قسمتی از اعتبار اسنادی را برای یک یا تعداد بیشتری ذینفع (ذینفع یا ذینفع های دوم) قابل استفاده گرداند. در این حالت بانک انتقال دهنده بانکی است که اجازه پرداخت، تقبل تضمین پرداخت معوق، قبولی یا معامله را دارد یا بانکی است که در اعتبار مشخصاً به عنوان بانک انتقال دهنده ذکر شده است.

به هر حال باید مشخص شود که علی‌رغم نیاز به اجازه خاص برای انتقال در اعتبار اسنادی ممکن است تحت قوانین موضوعه یک کشور، شرایطی وجود داشته باشد که اعتبار اسنادی، با وجود عدم ذکر چنین اجازه ای در آن، انتقال یابد مثلاً زمانی که ذینفع ورشکسته یا از پرداخت دیون خود عاجز باشد و یا زمانی که شرکت در حال تسویه است؛ همچنین زمانی که شرکت در حال سازمان دهی مجدد است و غیره.

امتیازها و زیانها

- انتقال گیرنده حق دارد که بروات و اسناد را ارائه دهد و درخواست پرداخت کند

- خریدار این خطر را قبول می کند که کالا را از شخص ثالثی، که برایش ناشناخته است و تا کنون با او معامله تجاری انجام نداده است، تحویل بگیرد.

دستورات و اصطلاحات ذینفع اولیه

ذینفع باید هنگام درخواست انتقال و قبل از انتقال اعتبار اسنادی، به طور غیر قابل برگشتی به بانک انتقال دهنده دستور بدهد که آیا این حق برای او محفوظ است که بانک انتقال دهنده را از ابلاغ اصلاحیه ها به ذینفع (های) دوم منع کند یا نه.

به علاوه، هر دو طرف، متقاضی و ذینفع، باید بدانند که اگر اعتبار اسنادی به بیش از یک ذینفع (ذینفع های) دوم انتقال یابد منع اصلاح از طرف یک ذینفع یا ذینفع های دوم، قبولی از طرف ذینفع های دیگر را، که اعتبار اسنادی مطابق خواسته آن ها اصلاح خواهد شد، بی اعتبار نمی کند. در رابطه با ذینفع (ذینفع های) دوم که اصلاح را نپذیرفته اند اعتبار اسنادی بدون تغییر باقی می ماند.

واگذاری عواید

عدم ذکر این مسئله که اعتبار اسنادی قابل انتقال است، طبق مقررات اجرایی، در خصوص حق ذینفع نسبت به واگذاری عوایدی که، تحت اعتبار اسنادی، داشته یا خواهد داشت بی تأثیر است. این شرط فقط مربوط به واگذاری عواید است و شامل واگذاری حقوق و تعهدات ناشی از خود اعتبار اسنادی نمی گردد.

۱. ذینفع اسناد خود را به بانک تعیین شده ارائه می کند.
۲. بانک پرداخت / معامله کننده وجوه را واگذار نشده را برای ذینفع ارسال می کند.
۳. بانک پرداخت / معامله کننده وجوهی را که واگذار شده است برای انتقال گیرنده ارسال می کند.
۴. بانک پرداخت / معامله کننده، اسناد را به بانک گشاینده می فرستد.
۵. بانک گشاینده مطابق با ترتیبات توافق شده بین خود و بانک پرداخت / معامله کننده، نسبت به پوشش اقدام می کند.
۶. بانک گشاینده، اسناد را برای متقاضی می فرستد.
۷. متقاضی بانک گشاینده را، مطابق ترتیبات بین خود و آن بانک، پوشش می دهد.

چگونگی عملکرد در واگذاری عواید

در تقاضای واگذاری عواید، طرفین باید به نکات زیر توجه داشته باشند:

—چه چیزی واگذار خواهد شد؟

—اعتبار اسنادی بر اساس چه شرطی قابل استفاده است؟

- دیداری؟
- قبولی؟
- پرداخت مدت دار (Deferred Payment)؟

چگونگی کنترل یک واگذاری مؤثر

ذینفع طی اعلامیه ای کتبی دستور واگذاری عواید، که باید غیر قابل برگشت و کتبی باشد، را به بانک تعیین شده می دهد. به موجب این دستور ذینفع خودش را در مقابل بانک تعیین شده ملزم به ارائه بروات و / یا اسناد خواسته شده در اعتبار اسنادی می کند و پرداخت، در زمان مقرر، مطابق با آن دستورات انجام خواهد شد.

ذینفع باید دستور خود را بصورت دستی امضا کند، همچنین دستور باید تضمین یک بانک (یا مؤسسه مالی دیگر) مبنی بر تأیید صحت امضا و معتبر بودن امضا کننده اسناد را در بر داشته باشد.

بانک تعیین شده اگر با چنین دستوری موافق باشد باید آن را تأیید کند و دستورات مندرج در آن و نیز موافقت خود برای اجرا مطابق با آن را به واگذارنده اعلام دارد.

بانک تعیین شده، که مجاز به معامله یا پرداخت شده است، باید توجه داشته باشد که چنانچه تصمیم به پرداخت وجه یا معامله بروات و / یا اسناد ارائه شده تحت اعتبار اسنادی را دارد باید پرداخت وجوه را طبق دستور انجام دهد.

اگر ذینفع به بانک ابلاغ کننده یا بانک تعیین شده دیگری (نه بانک گشاینده یا بانک تأیید کننده) دستور بدهد که این دستورات مربوط به واگذاری عواید را قبول کند، این بانک تحت شرایط قرارداد اعتبار اسنادی ملزم به قبول چنین دستوراتی نیست. به هر صورت، اگر این بانک ابلاغ کننده یا بانک تعیین شده دستوری مبنی بر واگذاری عواید را قبول کند این بانک نباید انتقال گیرنده را دچار این اشتباه کند که در نتیجه آن دستورات، بانک به طور غیر قابل برگشت ملزم به پرداخت می باشد.

اعلامیه این بانک به واگذارنده باید به طریقی تنظیم شود که واگذارنده را از تعهد محدود آن بانک آگاه گرداند.

• اعتبار اسنادی اتکایی

ممکن است در مواردی اعتبار اسنادی صادر شده به نفع ذینفع قابل انتقال نباشد و یا اگر قابل انتقال باشد، ممکن است در مواردی خود قادر به تأمین کالا نباشد و ناچار باشد کالا را از فروشنده دیگری خریداری نماید و هزینه آن را هم به او بپردازد. در چنین مواردی، گاهی، استفاده از اعتبار اسنادی اتکایی امکان پذیر است.

۱. متقاضی به بانک گشاینده دستور صدور اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت به نفع ذینفع را می دهد.
۲. بانک گشاینده اعتبار را صادر می کند و آن را از طریق بانک ابلاغ کننده برای ذینفع ارسال می دارد.
۳. بانک ابلاغ کننده اعتبار را به ذینفع ابلاغ می کند.
۴. ذینفع اعتبار اولیه را به منظور پشتیبانی از صدور اعتبار دوم به نفع ذینفع دوم به بانک صادر کننده اعتبار دوم تسلیم می دارد.
۵. بانک گشاینده دوم اعتبار اتکایی را به نفع ذینفع دوم صادر می کند و آن را از طریق بانک ابلاغ کننده دوم برای ذینفع می فرستد.
۶. بانک ابلاغ کننده دوم اعتبار را به ذینفع جدید ابلاغ می کند.

تعریف : از آنجا که ذینفع اولیه از اعتبار اسنادی به عنوان وثیقه / تضمین برای به دست آوردن اعتبار اسنادی دیگری (اعتبار اسنادی ثانویه) به نفع فروشنده واقعی استفاده می کند، منفعت اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت (اعتبار اولیه) می تواند برای شخص ثالث قابل استفاده باشد.

این نوع اعتبار اسنادی زمانی حائز اهمیت است که مواد و شرایط اعتبار اسنادی قابل انتقال را نتوان در معامله به کار بست.

اعتبار اسنادی اتکایی شامل دو اعتبار اسنادی جداگانه است:

—یکی به نفع ذینفع اولیه گشایش می شود

—یکی به حساب ذینفع اولیه به نفع ذینفع دوم، که فروشنده کالا است ، گشایش می شود . ذینفع اعتبار اسنادی اول، متقاضی اعتبار اسنادی دوم خواهد بود. به موجب این ترتیبات، ذینفع اعتبار دوم در مقایسه با ”واگذاری عواید“ از حمایت بیشتری برخوردار می باشد.

در اعتبار اسنادی اتکایی، ترتیب عبارات اعتبار دوم باید به نحوی باشد که تهیه اسناد (غیر از صورت حساب بازرگانی) مطابق با موارد درخواستی در اعتبار اولیه و تهیه آن ها طی محدوده زمانی مشخص شده در اعتبار اولیه باشد تا ذینفع اولیه تحت اعتبار اولیه بتواند اسناد خود را مطابق محدوده اعتبار اولیه ارائه کند.

تنظیم سند و تغییرات احتمالی در گشایش اعتبارات اسنادی (بخش ۳)

تنظیم سند و تغییرات احتمالی در گشایش اعتبارات اسنادی

در تنظیم سند و تغییرات احتمالی در گشایش اعتبارات اسنادی، محاسبات لازم انجام و معادل ریالی اقلام زیر از حساب خریدار یا متقاضی گشایش اعتبار برداشت می گردد. معادل ریالی هم ارز مبلغ اعتبار با نرخ روز محاسبه و به عنوان ودیعه پیش پرداخت از حساب مشتری برداشت می گردد.

حق بیمه بر اساس برگ بیمه نامه و نیز الحاقیه های مربوطه برداشت و به حساب مشتری شرکت بیمه مورد نظر واریز می شود.

کارمزد گشایش بر اساس تعرفه بانک گشایش کننده اعتبار دریافت می گردد. هزینه پست یا تلگراف و یا تلکس بر اساس ضوابط بانک گشایش کننده اعتبار بر مبنای میزان صفحات تلکس و یا تلگراف اعتبار مربوطه کسر می شود.

ابلاغ اعتبار به بانک کارگزار

پس از تنظیم سند گشایش این سند به همراه شرایط اعتبار تایپ و آماده ابلاغ می گردد. ابلاغ اعتبار بنا به تقاضای خریدار ممکن است به دو صورت انجام گیرد

الف : به صورت کتبی و از طریق پست هوایی

اگر قرار باشد شرایط اعتبار به صورت کتبی و از طریق پست هوایی به کارگزار ابلاغ گردد چون از این طریق از تاریخ گشایش اعتبار چند روزی طول خواهد کشید تا شرایط اعتبار به دست بانک ابلاغ کننده برسد.

لذا بانک گشایش کننده اعتبار خلاصه ای از موضوع اعتبار، شماره اعتبار و مبلغ آن و نام خریدار و فروشنده را به صورت پیش آگهی PREADVICE به وسیله تلکس به اطلاع بانک ابلاغ کننده می رساند تا از گشایش یک چنین اعتباری مطلع شده و ضمناً ذینفع را تا هنگامی که متعاقباً شرایط کامل اعتبار به صورت کتبی به او برسد، در جریان امر قرار دهد.

این طریق ابلاغ دارای هزینه کمتری برای خریدار بوده و معمولاً برای آن گونه اعتبارهایی مورد استفاده قرار می گیرد که دارای سررسید نسبتاً طولانی تری بوده و کالا پس از چند ماهی آماده حمل می گردد.

ب : به صورت تلکس یا تلگرام

در صورتی که قرار باشد متن اعتبار به صورت کامل FULL TELEX توسط تلکس رمز دار به بانک ابلاغ کننده اطلاع داده شود در آن صورت نیازی به ارسال تلکس پیش آگهی نخواهد بود.

چون کل متن اعتبار به صورت کامل و سریع به دست ذینفع خواهد رسید. این روش نسبت به روش اول برای خرید دارای هزینه بیشتری است و لذا به طور عادی در مواردی باید به کار گرفته شود که اعتبار دارای سررسید کوتاهی بوده و فوریت موضوع دارای اهمیت باشد.

چون در این روش امکان گم شده وجود ندارد نسبت به روش قبلی دارای اطمینان بیشتری است در صورتی که متن کامل اعتبار به صورت تلکس ابلاغ شود معمولاً تأییدیه کتبی آن نیز به وسیله پست جهت کارگزار ارسال می گردد تا امکان کنترل مجدد متن وجود داشته باشد.

در چنین حالتی می توان کتبی و یا متنی که توسط تلکس مخابره شده است را به عنوان « ابزار اصلی » اعتبار قرار داد. اگر در تلکس یا متن مخابره شده مزبور ذکر نشده باشد که تأییدیه کتبی ابزار اصلی برای تنفیذ OPERATIVE اعتبار است ، همان تلکس کامل یا متن مخابره شده اعتبار به عنوان ابزار اصلی اعتبار تلقی می گردد (طبق ماده ۱۱ بند ج مقررات متحد الشکل اعتبارات اسنادی نشریه ۵۰۰ اطاق بازرگانی بین المللی.)

تغییر شرایط اعتبار

فروشنده پس از دریافت کپی تلکس اعتبار از کارگزار خود آن را بررسی نموده و چنانچه آن را مطابق با شرایط منعقد در قرارداد یا پروفرما اینویس یابد ، اقدام به آماده نمودن مقدمات ارسال کالا می کند.

در صورتی که مغایرتی در آن مشاهده نماید مستقیماً و یا از طریق بانک خود از خریدار درخواست می کند که تغییرات لازم را در شرایط اعتبار از طریق بانک خود بدهد.

همچنین خریدار ممکن است پس از دریافت فرم تلکس اعتبار ارسالی توسط بانک ، متوجه شود که بعضی از شرایط از قلم افتاده و یا این که اشتباهاتی در هنگام مخابره تلکس رخ داده است. لذا مجدداً از بانک گشایش کننده اعتبار خود درخواست می کند اصطلاحات مورد نظر را روی آن انجام دهد.

همانطور که قبلاً نیز اشاره شد در یک اعتبار غیر قابل برگشت ، هر گونه اصلاح یا تغییر شرایط اعتبار در صورتی میسر است که توافق خریدار و فروشنده و بانک گشایش کننده و تأیید کننده باشد.

بنابراین بانک گشایش کننده اعتبار باید نهایت دقت را هنگام گشایش اعتبار مبذول دارد تا هیچ یک از شرایط مندرج در اعتبار حذف نشود چه ممکن است فروشنده از قبول آن شرط خودداری نماید.

تمدید

منظور از تمدید سررسید اعتبار می باشد، یکی از ارکان عمده اعتبار بعد از مبلغ ، سررسید اعتبار می باشد، زیرا با انقضای سررسید اعتبار مانده استفاده نشده آن از درجه اعتبار ساقط می شود، و ذینفع و بانک کارگزار هیچگونه حقی نسبت به استفاده از آن، بعد از سررسید اعتبار ندارند.

مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی تصریح دارد به این که کلیه اعتبارات باید دارای سررسید جهت ارائه اسناد، به منظور پرداخت و یا ... باشند.

بسیار اتفاق می افتد که ذینفع ظرف مدت اعتبار نمی تواند اسناد حمل را به بانک ارائه و وجه آن را

دریافت دارد، زیرا ممکن است طی مهلت سررسید اعتبار مشکلات زیر به وجود آید

۱. کالا آماده حمل نباشد.
۲. خریدار و یا فروشنده بسته به شرایط اعتبار موفق به تنظیم قرارداد حمل نشده باشند.
۳. بندر مبدأ مملو از کشتی باشد و امکان بارگیری برای مدتی وجود نداشته باشد.
۴. خریدار بنا به دلایلی آمادگی دریافت محموله مورد سفارش را نداشته باشد.
۵. کالا در مسیر کشتی لاینر قرار داشته باشد، و کشتی مورد نظر به فاصله کوتاهی بعد از سررسید از مبدأ کالا عازم باشد.

و سایر موارد مشابه که ممکن است حادث شود و خریدار و فروشنده ضمن جلب موافقت طرف دیگر (و نهایتاً خریدار) اقدام به تمدید سررسید اعتبار از طریق بانک باز کننده اعتبار نماید.

بعضی اوقات مسئله تمدید اعتبار تا آنجا برای فروشنده حیاتی و مهم است که نامبرده حاضر به قبول کلیه کارمزد و هزینه های بانک در رابطه با تمدید می شد و طبق مقررات فعلی گشایش اعتبار برای موسسات دولتی، مراکز تهیه و توزیع و کارخانجات تولیدی، حداکثر به سررسید هجده ماه از تاریخ گشایش اعتبار بلامانع است.

افزایش در اعتبارات اسنادی

افزایش در اعتبارات اسنادی به طوری که از معنای لغوی آن بر می آید اضافه شدن مبلغ اعتبار مورد نظر است. به طور کلی اهم موارد افزایش اعتبار به شرح زیر است

الف - اضافه شدن کالا یا خدمت موضوعه

گاهی اتفاق افتاده است که بعد از گشایش اعتبار و یا دریافت بخشی از کالا ، خریدار با دریافت کالا و ملاحظه کیفیت آن و نیازی که اساساً به کل کالای مورد سفارش و یا بعضی از اقلام آن دارد از فروشنده می خواهد که بدون تغییر قرارداد فروش فی مابین مقدار کالا و یا بعضی از اقلام آن را با همان شرایط مقرر افزایش دهد. بنابراین به نسبت افزایش کالا بالتبع مبلغ اعتبار نیز افزایش می یابد.

ب - تغییر شرایط اعتبار

در بعضی مواقع شرایط حمل قرارداد فی مابین خریدار و فروشنده به طور مثال بر اساس فوب تعیین شده و می دانیم که بر اساس این شرایط کرایه حمل کالا به عهده خریدار می باشد. ولی با توافق هایی که بین خریدار و فروشنده به عمل می آید و در مواقع متمم قرارداد حمل و پرداخت کرایه حمل به فروشنده واگذار می شود که بالتبع عیناً کرایه حمل به مبلغ اعتبار افزوده می گردد.

ج - تغییر قرارداد فروش تنظیمی بین خریدار و فروشنده

در قرارداد تنظیمی بین خریدار و فروشنده ممکن است تغییراتی حاصل شود که مآلاً وظایف و یا اقدامات جدیدی را به عهده فروشنده قرار دهد. بنابراین فروشنده برای خدمت و یا مسئولیت اضافی که به عهده می گیرد تقاضای افزایش قیمت و بالا بردن مبلغ اعتبار را می نماید.

د - تعدیل قیمت توسط فروشنده

تعدیل قیمت توسط فروشنده که اغلب به وجود آمدن آن را ناشی از تاخیر در عملکرد مراحل مختلف می دانند از آنجا ناشی می شود که معمولاً در پیش سیاهه ، تاریخی جهت انتقال وجه یا گشایش اعتبار تعیین شده است.

در صورتی که ظرف مهلت مقرر در آن نسبت به انتقال وجه و یا گشایش اعتبار اسنادی اقدام گردد دیگر فروشنده نمی تواند نسبت به تعدیل قیمت اعلام شده ادعائی داشته باشد. ولی در صورتی که مهلت مندرج در پیش سیاهه قبل از گشایش اعتبار منقضی شود این حق برای فروشنده وجود دارد که با توجه به احوال بازار و سایر جهات مدعی تعدیل قیمت و افزایش آن باشد.

بنابراین به هنگام گشایش اعتبار ، بانکها باید دقت بیشتری در عدم انقضای مهلت مقرر در پیش سیاهه داشته باشند و چنانچه این مهلت منقضی شده باشد از خریدار به خواهند تأیید مجدد فروشنده را ارائه نماید.

انواع اعتبارات از نظر تعهد (بخش ۲)

انواع اعتبارات از نظر تعهد

انواع اعتبارات از نظر تعهد : انواع اعتبارات اسنادی از نقطه نظر تعهد بانک گشایش کننده اعتبار , ممکن است به دو صورت باشد.

- اعتبار اسنادی برگشت پذیر
- اعتبار اسنادی برگشت ناپذیر

الف : اعتبار اسنادی برگشت پذیر REVOCABLE LETTER OF CREDIT

در این نوع اعتبارات بانک باز کننده اعتبار می تواند به طور یک جانبه اعتبار را باطل نموده و یا در شرایط آن تغییری بدهد.

این کار در صورتی مورد قبول و پذیرفته خواهد بود که ابطال اعتبار یا تغییر در شرایط آن قبل از معامله قبول , و یا پرداخت اسناد توسط بانک مامور به این کار , انجام شده باشد.

بانک باز کننده اعتبار ممکن است بنا به درخواست خریدار و یا بعثت اینکه خریدار قادر به پرداخت وجه آن نیست و یا قیمت کالا در بازار محلی بخاطر عرضه بیش از اندازه آن تنزل نموده و ممکن است ضرر و زیان به او برسد , اعتبار را ابطال و یا اصلاح نماید.

ب : اعتبار اسنادی برگشت ناپذیر یا غیر قابل برگشت IRREVOCABLE L/C

در این نوع اعتبار بدون توافق طرفین اعتبار (خریدار و فروشنده) نمی توان آن را باطل و یا اصلاح نمود و لذا اعتبار غیر قابل برگشت تعهدی است غیر قابل فسخ بر عهده بانک گشایش کننده اعتبار مشروط بر آنکه اسناد معین شده در اعتبار به بانک مشخص شده یا بانک گشایش کننده طبق شرایط ارائه شوند.

همان طور که از تفاوت بین اعتبار قابل برگشت و غیر قابل برگشت مشخص است اعتبار قابل برگشت بیشتر به نفع خریدار بوده و منافع فروشنده را تا حد کمتری تامین می سازد زیرا در هر لحظه قبل از معامله اسناد، خریدار و یا بانک گشایش کننده اعتبار این اختیار را دارند که اعتبار را باطل و یا در شرایط آن تغییری بدهند.

نکته

در یک اعتبار باید به روشنی ذکر شده باشد که برگشت پذیر یا برگشت ناپذیر است. در صورت عدم صراحت و اشاره به چنین موضوعی، اعتبار برگشت پذیر تلقی خواهد گردید.

در مورد هر دو اعتبار قابل برگشت و غیر قابل برگشت بانک ابلاغ کننده در صورت عدم پرداخت و کوتاهی بانک گشایش کننده، تعهدی به تامین مالی آن نخواهد داشت.

بدین دلیل است که هنگام ابلاغ این گونه اعتبارات، بانک ابلاغ کننده اعتبار عبارتی شبیه **WITHOUT ANY ENGAGEMENT ON OUR PART** (یعنی بدون هیچگونه مسئولیتی از طرف ما) را به کار می برد.

در صورتی که بانک ابلاغ کننده اعتبار از طرف بانک گشایش کننده مجاز به پرداخت وجه اسناد شده باشد، این کار را در صورتی انجام خواهد داد که در سررسید اسناد، وجه آن به یکی از طرق زیر در اختیار او قرار داده شود

- بانک گشایش کننده اعتبار او را مجاز کرده باشد که پس از معامله اسناد وجه آن را از حساب بانک گشایش کننده اعتبار نزد خودش برداشت نموده و حسابش را بدهکار نماید.
- بانک گشایش کننده اعتبار بانک معامله کننده را مجاز کرده باشد که اسناد را معامله و وجه آن را از بانک ثالثی دریافت دارد یعنی وجه اسناد را از بانک ثالثی که به عنوان بانک پوشش دهنده اعتبار **REIMBURSING BANK** اعلام شده است دریافت دارد و از این طریق پوشش مالی برای خود تأمین کند.
- دو بانک توافق نموده باشند که پس از معامله اسناد توسط بانک معامله کننده، بانک گشایش کننده به محض درخواست بانک معامله کننده اسناد، از طریق بانک دیگری وجه اسناد را پرداخت نماید.
- بانک معامله کننده اسناد خود نزد بانک گشایش کننده اعتبار دارای حساب باشد و پس از معامله اسناد، درخواست نماید بر اساس توافق اولیه، حساب او را نزد بانک گشایش کننده بستانکار کند.
- دو بانک نزد یکدیگر حسابهای تهاتری یا دو جانبه و یا نزد بانک های مرکزی یکدیگر حساب تهاتری داشته باشند و بدین ترتیب بانک معامله کننده و پرداخت کننده پس از پرداخت، حساب تهاتری بانک گشایش کننده اعتبار را نزد خود بدهکار و یا بانک گشایش کننده، حساب بانک معامله کننده را بستانکار نماید.

نکته

باید توجه داشت که در هر صورت چون در اعتبار غیر قابل برگشت و قابل برگشت، بانک ابلاغ کننده و معامله کننده اسناد تعهدی در مورد اعتبار ندارد لذا چنانچه احساس نماید که به علل مختلف در صورت پرداخت وجه اسناد نمی تواند وجه آن را بدست آورد.

بانک مذکور می تواند از پرداخت خودداری ورزد هر چند که اسناد کاملاً مطابق با شرایط اعتبار ارائه شده باشد.

ج : اعتبار اسنادی تأیید شده CONFIRMED LETTER OF CREDIT

اعتبار اسنادی است که بانک دیگری علاوه بر بانک گشایش کننده اعتبار پرداخت وجه اعتبار را در صورتی که اسناد مورد لزوم طبق شرایط اعتبار ارائه شده باشد تعهد می نماید. بانک تأیید کننده اعتبار می تواند همان بانک ابلاغ کننده و یا بانک دیگری باشد.

لزوم و یا نیاز به اعتبار تأیید شده در مواردی پیش می آید که فروشنده کالا حداقل به یکی از علل زیر از دریافت وجه اعتبار مطمئن نباشد

۱- بنیه مالی

میزان و قابلیت اعتماد به بانک گشایش کننده اعتبار مورد تردید باشد

۲- وضعیت اقتصادی کشور خریدار

در صورتی که کشور خریدار در وضعیت اقتصادی نامطلوبی باشد به طوری که احساس شود که دارای درآمد ارزی کافی برای ایفاء تعهدات ارزی نیست و یا آن که دارای وام های عقب افتاده زیاد در بازارهای بین المللی باشد.

بدین لحاظ اعتبار بین المللی آن کاهش پیدا کرده باشد ممکن است فروشنده برای پوشش ریسک خود درخواست اعتبار تأیید شده نماید.

۳- وضعیت سیاسی کشور خریدار

اگر در کشور خریدار دارای وضعیت سیاسی باثباتی نباشد به طوری که انتظار آن برود که تغییرات در سطح سیاسی در آن کشور رخ دهد این موضوع می تواند فروشنده را ترغیب به درخواست اعتبار تأیید شده نماید.

بانک تأیید کننده اعتبار معمولاً بنا به تقاضای بانک گشایش کننده اعتبار نسبت به تأیید اعتبار اقدام می کند و این تقاضا نیز به نوبه خود بر اساس تقاضای خریدار خواهد بود که با توافق قبلی با فروشنده در این مورد انجام می گیرد .

به بیان دیگر خریدار چون می بیند فروشنده برای فروش کالای خود درخواست اعتبار تأیید شده دارد و در صورت گشایش اعتبار تأیید نشده با ارسال کالای خود موافقت نخواهد نمود بدین علت درخواست تأیید اعتبار را می نماید.

البته اگر خریدار بتواند فروشنده را متقاعد به قبول اعتبار تأیید نشده بنماید از نظر هزینه و هم از نظر وجه اعتباری بانک باز کننده اعتبار بهتر خواهد بود.

بانک تأیید کننده به چهار صورت ممکن است اعتبار را تأیید نماید

- در صورتی که بانک تأیید کننده به اوضاع مالی بانک گشایش کننده و همچنین وضعیت سیاسی و اقتصادی کشوری که بانک گشایش کننده اعتبار در آن قرارداد اعتماد داشته باشد.

ممکن است فقط بر اساس درخواست بانک مزبور اقدام به تأیید اعتبار نموده و بدین صورت در مقابل تضمینی که نموده است تنها متکی بر تعهد متقابل بانک گشایش کننده اعتبار خواهد بود.

ضمناً بر اساس این تأیید، کارمزد تأیید مربوطه را طبق توافق دریافت خواهد نمود.

- در حالتی که بانک تأیید کننده اعتبار اعتمادی به توانائی بانک گشایش کننده در مورد انجام تعهداتش نداشته و یا نسبت به وضعیت اقتصادی سیاسی کشور و مطمئن نباشد.

از بانک گشایش کننده خواهد خواست که معادل مبلغ اعتبار گشایش شده را جهت تأیید اعتبار در حساب مخصوصی نزد او واریز نماید که اصطلاحاً به آن حساب **CASH COVER , L/C COVER ACCOUNT** می گویند.

در چنین حالتی بانک های تأیید کننده اکثراً علاوه بر پوشش ریسک خود سود زیادی نیز از این نوع حساب ها می برند زیرا وجهی را برای مدتی نسبتاً طولانی که حداکثر تا سررسید اعتبار می باشد در اختیار دارند و بهره ای کمتر از آنچه در بازار از به کار انداختن آن نصیبشان می شود با بانک گشایش کننده پرداخت می کنند.

لذا هنگامی که گشایش یک اعتبار تأیید شده ضروری باشد، بانک گشایش کننده با آگاهی و دانش کافی از وضع بازار باید حداکثر بازدهی ممکن از وجه سپرده را، از بانک تأیید کننده طلب نماید.

- در بعضی از مواقع فروشنده کالا (ذینفع اعتبار) ممکن است اعتماد کافی به وضع سیاسی و یا اقتصادی کشور بانک گشایش کننده اعتبار نداشته باشد. از طرفی بانک گشایش کننده اعتبار نیز موافق با گشایش اعتبار تأیید شده نباشد و درخواست تأیید اعتبار را از بانک ابلاغ کننده ننمایند.

در چنین حالتی بانک ابلاغ کننده اعتبار در صورتی که با توجه به عملکرد بانک گشایش کننده اعتبار و تحلیل خود از وضعیت اقتصادی کشور او ریسک آن کشور را در حد معقولی بداند ممکن است خود راساً بنا به تقاضای ذینفع اعتبار اقدام به تأیید اعتبار نماید که این نوع تأیید مسکوت می نماید.

در این حالت چون بانک تأیید کننده اعتبار بنا به درخواست بانک گشایش کننده اعتبار اقدام به تأیید نموده بلکه صرفاً بر مبنای درخواست ذینفع چنین اقدامی نموده است ریسک زیادتری را بر عهده می گیرد.

چرا که از نظر حقوقی بانک گشایش کننده در برابر او (بانک ابلاغ کننده) مسئولیتی ندارد بلکه در مقابل ذینفع مسئول است لذا در چنین مواردی بانک هایی که اقدام به تأیید مسکوت می کنند کارمزد زیادتری را مطالبه می نمایند.

- نوع دیگری از تأیید اعتبار بدین صورت است که بانک گشایش کننده وجوه خود را نزد بانک ثالثی سپرده گذاری نموده و هنگامی که اعتباری نیاز به تأیید و به بانک معامله کننده (پرداخت کننده) مراتب را اعلام نماید.

در این صورت بانک تأیید کننده و پرداخت کننده دو بانک مختلف خواهند بود و بانک تأیید کننده نقش بانک پوششی را نیز به عهده خواهد داشت.

اعتبارات اسنادی ، تعاریف و چگونگی انجام کار (بخش documentary credit)

اعتبارات اسنادی ، تعاریف و چگونگی انجام کار (DOCUMENTARY CREDITS)

اعتبارات اسنادی ، تعاریف و چگونگی انجام کار آن را در این مقاله بررسی می کنیم

مقدمه و تعاریف

قبل از آن که به تعاریف اعتبارات اسنادی بپردازیم بهتر است بررسی نمائیم که خریدار و فروشنده هنگام عقد قرارداد فروش بین المللی چه نگرانی هایی داشته و چگونه می خواهند این نقطه نظرات خود را ملحوظ دارند.

- خریدار مایل است کالا های خریداری شده را در زمان معین و مقرر شده در قرارداد صحیح و سالم دریافت داشته و در ضمن ترجیح بدهد قبل از انتقال مالکیت کالا به او و حمل آن ، قیمت آن را پرداخت ننماید.
- فروشنده از طرف دیگر تمایل دارد مطمئن شود قبل از فروش کالا حتما وجه آنرا دریافت دارد و به خصوص در قرارداد های بین المللی ترجیح می دهد حتی قبل از آن که کالا از کنترل او خارج شود وجه آن را دریافت دارد.

نکته:

این تضاد منافع و عدم آشنائی و اطمینان خریدار و فروشنده با یکدیگر باعث آن شده که طرح یا مکانیسمی به نام اعتبار اسنادی ایجاد گردد که منافع خریدار و فروشنده را در نظر داشته باشد و تا حدودی ریسک های طرفین قرارداد را پوشش دهد.

بدین صورت که ارائه اسناد تجاری حاکی از حمل کالا (طبق شرایط مورد قبول طرفین) به یک موسسه ثالث (بانک) ، نشانگر حمل کالا تلقی گردیده و بر اساس آن پرداخت از طریق بانک انجام می پذیرد.

اعتبار اسنادی با همکاری بانکداران و بازرگانان به وجود آمده است ، اگر از موارد اندک آزمایشی ابتدائی آن بگذریم ، شروع استفاده جدی آن را در نیمه دوم قرن نوزدهم می توان یافت استفاده عمومی از آن تنها پس از جنگ جهانی اول هنگامی که تجار غربی سعی در گسترش فعالیت تجاری خود داشتند پا گرفت.

امروزه اعتبارات اسنادی مهمترین شیوه پرداخت در تجارت بین المللی (تجارت خارجی) می باشد.

مقررات و رویه های متحد الشكل اعتبارات اسنادی با تاریخچه ای پنجاه ساله که با پشتیبانی اطاق بازرگانی بین المللی و با توجه به رویه های بانکی تدوین گردیده امروزه از مقبولیت جهانی برخوردار است.

تعریف اعتبار اسنادی

ساده ترین تعریفی که می توان برای اعتبار اسنادی ارائه داد آن است که اعتبار اسنادی تعهدی مشروط یک بانک (بنا به درخواست خریدار) می باشد مبنی بر این که در مقابل ارائه اسناد مشخص شده و طبق شرایط اعتبار از طرف فروشنده ، در مدت معین اقدام به پرداخت یا تعهد پرداخت به او نماید.

اعتبار اسنادی به گونه ای طرح ریزی شده که معمولا بیشتر حافظ منافع فروشنده می باشد چون که غالبا قبل از آن که خریدار کالا را ببیند فروشنده با ارائه اسناد وجه کالا را دریافت می دارد.

بر اساس مقررات اعتبار اسنادی ، بانک باز کننده اعتبار متعهد است که در مقابل ارائه اسناد ذکر شده در شرایط اعتبار اسنادی ، نسبت به پرداخت وجه اعتبار در زمان مقرر اقدام نماید.

بنابراین چنانچه اسناد در صورت ظاهر صحیح به نظر برسد بانک اقدام به پرداخت خواهد نمود . (طبق ماده ۴ مقررات متحد الشکل اعتبار اسنادی نشریه ۵۰۰) ICC در اعتبار اسنادی تمام طرفین قرارداد اسناد را مورد معامله قرار می دهند نه کالا را و بنابراین بانک کاری به این که کالا در چه وضعیتی است ندارد.

میزان اطمینانی که خریدار از طریق اعتبار اسنادی برای دریافت کالا ی مورد قرارداد به دست می آورد تا حد زیادی بستگی به اسنادی دارد که آن ها را در شرایط اعتبار درخواست می کند.

بنابراین لازم و ضروری است که خریدار در مورد وضعیت مالی و حس شهرت تجاری فروشنده تحقیق نماید تا نسبت به توانائی او در مورد تحویل کالا ی مورد قرارداد مطمئن شود.

طرفین اعتبار اسنادی (PARTIES CONCERNED WITH DOCUMENTARY CREDIT)

به طور معمول گروه هایی که در یک اعتبار از آن ها نام برده می شود به قرار زیر می باشند:

۱. خریدار یا متقاضی گشایش اعتبار – BUYER – ORDERER – APPLICANT – IMPORTER
۲. فروشنده یا ذینفع اعتبار – SELLER-EXPORTER – BENEFICIARY
۳. بانک گشایش کننده – OPENING BANK – ISSUING BANK
۴. بانک ابلاغ کننده – ADVISING BANK
۵. بانک پوشش دهنده – REIMBURSING BANK
۶. بانک معامله کننده – NEGOTIATING BANK

معمولا بانک ابلاغ کننده بانک معامله کننده اسناد نیز می باشد و بعضی مواقع ممکن است بانک گشایش کننده اعتبار درخواست نماید که اعتبار از طریق بانک دیگری به فروشنده ابلاغ گردد.

مراحل انجام کار در یک اعتبار اسنادی به قرار زیر است:

- ۱ - خریدار و فروشنده نسبت به عقد قراردادی که بر اساس آن اعتبار اسنادی باید گشایش شود اقدام می نماید.
 - ۲ - خریدار از بانک خود درخواست می کند که یک اعتبار اسنادی بر اساس شرایط مورد درخواست ، به نفع فروشنده گشایش نماید.
 - ۳ - بانک گشایش کننده اعتبار ، ISSUING BANK اعتبار را گشایش نموده و برای بانک کارگزارش در کشور فروشنده ADVISING BANK ارسال می دارد تا آن بانک این اعتبار را به ذینفع اعتبار (فروشنده) ابلاغ نماید.
 - ۴ - ذینفع اعتبار (فروشنده) پس از دریافت اعتبار آن را به دقت با قرارداد منعقدہ کنترل نموده و در صورتی که آن را مطابق قرارداد یافت نسبت به تهیه مقدمات صدور کالا اقدام می کند . در غیر این صورت موارد اختلاف را بلافاصله به اطلاع خریدار می رساند ، تا نامبرده نسبت به اصلاح آن اقدام نماید.
 - ۵ - فروشنده کالا را حمل نموده و اسناد حمل را به بانک ابلاغ کننده اعتبار ارائه می دهد . (بانک ابلاغ کننده می تواند هر بانک دیگری باشد که طبق شرایط قرارداد ، اعتبار نزد او قابل پرداخت یا معامله یا قبولی است که در اکثر موارد همان بانک ابلاغ کننده اعتبار می باشد).
 - ۶ - این بانک (بانک ابلاغ کننده یا معامله کننده) اقدام به بررسی اسناد نموده و در صورتی که فروشنده شرایط اعتبار را انجام داده باشد نسبت به پرداخت ، معامله اسناد یا قبول آن ها (بر حسب شرایط اعتبار) اقدام می نماید.
 - ۷ - بانک ابلاغ کننده (معامله کننده اسناد) پس از معامله اسناد آن را برای بانک گشایش کننده اعتبار ارسال می دارد و بر طبق توافق بین دو بانک ، نسبت به دریافت وجهی که پرداخت نموده اقدام می نماید.
 - ۸ - بانک گشایش کننده اسناد را بررسی نموده و آن ها را برای خریدار ارسال می دارد.
- چنانچه اسناد دارای ایراد یا اشکالی باشد که بانک گشایش کننده نسبت به آن اعتراض داشته باشد ، باید مراتب عدم تطابق اسناد با شرایط اعتبار را ظرف مدت معقولی که بیش از هفت روز کاری نباید باشد به بانک معامله کننده اسناد اطلاع دهد و در صورت قصور انجام این عمل ، این حق از او سلب خواهد شد.
- (طبق ماده ۱۳ بند الف و ب مقررات متحد الشکل اعتبارات اسنادی نشریه ۵۰۰)
- همانطور که در بند ۸ آمده بانک گشایش کننده موظف است در صورت مغایرت اسناد معترض بودن آن ، اسناد را نزد خود برای بانک معامله کننده اسناد نگهداری نموده و یا به او عودت دهد و در صورتی که از این کار کوتاهی کند و اسناد را برای خریدار ارسال دارد ، حق اعتراض از او سلب خواهد شد.